

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
(назва кафедри, циклової комісії)

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

«Актуальні проблеми та методологія досліджень
у спеціальній та інклюзивній освіті»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	другого (магістерського) рівня (назва освітнього рівня, ОКР)
освітніх програм	016.01.01 Логопедія, 016.00.02 Втручання при аутизмі (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації	_____
	(назва спеціалізації)

Київ – 2023

Поля форми	Опис поля форми
Київський університет імені Бориса Грінченка	Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти	Мартинчук Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка; Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.
Програма Екзамену з дисципліни	«Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті»
Курс	5
Спеціальність(спеціалізація)	Спеціальна освіта ОП 016.01.01 Логопедія ОП 016.00.02 Втручання при аутизмі
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова: тестові питання закритої та відкритої форми в системі електронного навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (в ЕНК «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті»)
Тривалість проведення:	80 хвилин
Максимальна кількість балів:40 балів	40 балів
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Типи питань</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 закритих тестових питань теоретичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Максимум 10 балів за правильну відповідь на кожне питання. • 5 закритих тестових питань аналітичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 3 бали. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання. • 3 відкриті тестові питання, що передбачають вирішення практичного завдання – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 5 балів. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне

	<p>питання.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>Питання першого типу. У відповіді студента оцінюється правильність відповіді.</p> <p>Питання другого типу. У відповіді студента оцінюється уміння критично мислити та здійснювати аналіз проблеми.</p> <p>Питання третього типу. У відповіді студента оцінюється орієнтація на знання з курсу (2 бали), обґрунтованість відповіді з опорою на теоретичні знання курсу (2 бали) та творчий підхід до розв'язання завдання (1 бал).</p>
<p>Перелік допоміжних матеріалів:</p>	<p>-</p>
<p>Орієнтовний перелік питань:</p>	<p>Теоретичні питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтуйте культурно-історичні передумови виникнення спеціальної педагогіки як науки. 2. Обґрунтуйте культурно-історичні передумови виникнення інклюзивної педагогіки як науки. 3. Обґрунтуйте культурно-історичні передумови виникнення спеціальної психології як науки. 4. Обґрунтуйте історико-культурні передумови розвитку спеціальної та інклюзивної педагогіки і спеціальної психології в Україні. 5. Визначте цивілізаційні, освітологічні та філософські детермінанти становлення і розвитку вітчизняної спеціальної та інклюзивної педагогіки і спеціальної психології. 6. Охарактеризуйте спеціальну та інклюзивну освіта як соціальний та освітній феномен у теоретичних і практико-орієнтованих дослідженнях українських та зарубіжних науковців. 7. Охарактеризуйте науково-теоретичні і прикладні завдання сучасної спеціальної педагогіки, інклюзивної педагогіки та спеціальної психології.

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Охарактеризуйте поняття про наукову парадигму та її основні аспекти: епістемічний (смысловий, когнітивний) та соціальний. 9. Охарактеризуйте етапи розвитку спеціальної педагогіки: допарадигмальний, етап панування парадигми (етап «нормальної» науки, криза нормальної науки, етап наукової революції (зміни парадигм). 10. Охарактеризуйте актуальні проблеми сучасної спеціальної та інклюзивної освіти у контексті реалізації наукових досліджень. 11. Охарактеризуйте цивілізаційний підхід як сучасне підґрунтя фундаментальних і прикладних досліджень у галузі спеціальної та інклюзивної педагогіки, спеціальної психології. 12. Охарактеризуйте освітологічний підхід як сучасне підґрунтя фундаментальних і прикладних досліджень у галузі спеціальної та інклюзивної педагогіки, спеціальної психології. 13. Охарактеризуйте методологію спеціальної педагогіки. 14. Охарактеризуйте поняття «дизайн дослідження». Визначте етапи проектування наукового дослідження у галузі спеціальної та інклюзивної освіти. 15. Охарактеризуйте методологічний апарат дослідження. 16. Обґрунтуйте та охарактеризуйте етапи наукового дослідження. 17. Охарактеризуйте специфіку застосування пілотного дослідження. 18. Охарактеризуйте специфіку проведення констатувального експерименту. 19. Охарактеризуйте специфіку проведення формувального експерименту. 20. Обґрунтуйте сутність джерел інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
--	---

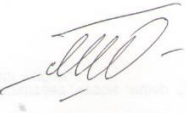

21. Обґрунтуйте сутність та значення методів первинної статистичної обробки результатів дослідження.
22. Обґрунтуйте сутність та значення застосування методів вторинної статистичної обробки результатів дослідження.
23. Обґрунтуйте форми подання результатів дослідження.
24. Охарактеризуйте класифікацію методів наукового дослідження.
25. Охарактеризуйте особливості підготовки й написання наукового тексту.
26. Охарактеризуйте основні жанри наукового мовлення.
27. Охарактеризуйте поняття академічної доброчесності та академічної культури у процесі реалізації наукових досліджень.
28. Охарактеризуйте норми дотримання академічної доброчесності викладачами, науковими працівниками та здобувачами освіти.
29. Охарактеризуйте види порушень академічної доброчесності.

Аналітичні питання

1. Проаналізуйте чинники, які впливають на диференціацію предметного змісту наук про навчання, виховання, розвиток та соціалізацію дітей з порушеннями психофізичного розвитку / дітей з особливими освітніми потребами.
2. Проаналізуйте закономірності, наслідки та значення історико-культурних явищ та процесів в Україні для визначення об'єкта та предмета досліджень у галузі спеціальної педагогіки та спеціальної психології.
3. Окресліть тенденції і національні особливості поступу спеціальної педагогіки та спеціальної психології в Україні в контексті суспільно-політичних, соціально-економічних та соціокультурних змін.

4. Визначте взаємозалежність розвитку спеціальної педагогіки і спеціальної психології від державних та суспільних інститутів на різних етапах історії України.
5. Окресліть прогресивні національні тенденції в науці та практиці навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами (XX століття) на основі аналізу історико-педагогічних досліджень.
6. Окресліть прогресивні сучасні національні тенденції в науці та практиці навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами на основі аналізу сучасних досліджень українських науковців.
7. Проаналізуйте проблему становлення інтегративної парадигми спеціальної педагогіки, що розглядає наявні наукові парадигми: матеріалістичну (фізіологічну) і гуманістичну не як конкуруючі, а як взаємодоповнюючі шляхи отримання нових знань про людину.
8. Проаналізуйте соціальний запит на наукові дослідження у галузі спеціальної та інклюзивної педагогіки і психології.
9. Проаналізуйте актуальні проблеми сучасної спеціальної та інклюзивної освіти у контексті реалізації Концепції Нової української школи, упровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, розвитку інклюзивної освіти, євроінтеграційних процесів, які відбуваються у суспільстві тощо.
10. Проаналізуйте особливості використання цивілізаційного підходу як методологічної засади досліджень у галузі спеціальної та інклюзивної педагогіки, спеціальної психології.
11. Проаналізуйте кількісні та якісні методи дослідження у галузі спеціальної та інклюзивної освіти.
12. Здійсніть порівняльний аналіз наукового та літературного стилю мовлення.

13. Здійсніть порівняльний аналіз первинної та вторинної наукової інформації.
14. Здійсніть порівняльний аналіз понять «тези» та «анотація».
15. Здійсніть порівняльний аналіз представлення результатів наукових досліджень у вигляді статті та тез.
16. Здійсніть порівняльний аналіз представлення результатів наукових досліджень у вигляді реферату та магістерської роботи.
17. Здійсніть порівняльний аналіз фундаментальних та прикладних досліджень.
18. Проаналізуйте необхідні умови вдалого виступу на науковій конференції.
19. Проаналізуйте основні вимоги до реферування та цитування літератури.
20. Проаналізуйте особливості написання висновків до магістерської роботи (до розділів та загальних).
21. Проаналізуйте педагогічну технологію оцінювання ефективності нових методів навчання та виховання.
22. Проаналізуйте специфічні особливості теоретичного та емпіричного дослідження.
23. Проаналізуйте спільне та відмінне експериментальної та контрольної груп досліджуваних.
24. Проаналізуйте спільне та відмінне наукової доповіді та публічного виступу.
25. Проаналізуйте структуру написання наукової (магістерської) роботи.
26. Проаналізуйте умови застосування кореляційного аналізу.
27. Проаналізуйте умови застосування методів первинної та вторинної статистичної обробки результатів емпіричного дослідження.
28. Проаналізуйте умови застосування методу математичної обробки t-критерію Стьюдента.
29. Проаналізуйте умови застосування методу математичної обробки коефіцієнту χ^2 (хі-квадрат).

	<p>30. Проаналізуйте форми подання результатів дослідження: таблиці, діаграми, графіки, схеми.</p> <p>31. Визначте спільне та відмінне між поняттями «плагіат» та «академічний плагіат».</p> <p style="text-align: center;">Практичні питання</p> <p>1. Визначте об'єкт, предмет, мету, гіпотезу та завдання дослідження до запропонованої теми дослідження.</p> <p>2. Визначте етапи емпіричного дослідження та охарактеризуйте необхідну вибірку досліджуваних (обсяг, кількість груп та їх специфіка) щодо запропонованої теми дослідження.</p> <p>3. Оформіть публікації згідно з національним стандартом ДСТУ 8302: 2015.</p>
<p>Екзаменатор</p> <p></p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p> <p>Екзаменатор</p> <p></p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p> <p>Завідувач</p> <p></p> <p>кафедри _____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p>	<p>Мартинчук Олена Валеріївна</p> <p>Таран Оксана Петрівна</p> <p>Мартинчук Олена Валеріївна</p>